

YÖK, 40. YA INDA

YÖK, 40. ya ında

40 yılı geride bırakan Yüksekö retim Kurulu, yeni dönemde üniversitelerde bilimsel üretkenli i öne çıkaran yeni vizyonunu hayata geçirecek çalı malara imza atmaya hazırlanıyor.

Yüksekö retim Kurulu (YÖK) 40 yılı geride bırakırken, ba ta mezunların istihdamı ve üniversite-sanayi i birli i olmak üzere kamuoyuyla payla ılan "YÖK'ün gelece e dair yeni vizyonu" do rultusundaki çalı malar hız kazandı.

YÖK, 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası Milli Güvenlik Konseyi (MGK) tarafından hazırlanarak 6 Kasım 1981'de yayımlanan 2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu ile kuruldu. Türkiye'deki tüm yüksekö retim kurumlarını çatısı altında toplayan YÖK, bugün sayısı 207'i bulan yüksekö retim kurumu, 8 milyonun üzerinde ö renci, 180 binin üzerindeki ö retim elemanı ile oldukça geni bir kesim için çalı malar yapıyor ve koordinasyon görevi yürütüyor.

YÖK'e bugüne kadar sırasıyla Prof. Dr. hsan Do ramacı, Prof. Dr. Mehmet Sa lam, Prof. Dr. Kemal Gürüz, Prof. Dr. Erdo an Teziç, Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan, Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya ve Prof. Dr. Yekta Saraç ba kanlık etti. Yüksekö retim Kuruluna, 30 Temmuz 2021'de atanan Prof. Dr. Erol Özvar ba kanlık yapıyor.

2003'te 27 bin 426 olan ara tırma görevlisi sayısı 2021'de 51 bin 548'e, 12 bin 621 olan doktor ö retim üyesi sayısı 41 bin 508'e, 5 bin 401 olan doçent sayısı 17 bin 778'e, 10 bin 187 olan profesör sayısı 30 bin 562'ye yükseldi. Türkiye'de görev yapan yabancı uyruklu ö retim elemanı sayısı da 3 bin 306'ya ula tı.

Yüksekö retimde, nicel de i imlerin yanı sıra üniversitelerde kalite odaklı yapısal dönü ümler ile ilgili çalı malar sürüyor. Bu kapsamda, Yüksekö retimde Misyon Farklıla ması ve htisasla ma, YÖK 100/2000 Doktora Burs Projesi, Hedef Odaklı Uluslararasıla ma, Yüksekö retimde Dijital Dönü üm Projesi, Açık Bilim ve Açık Eri im Projesi, Gelece in Meslekleri Projesi, YÖK-Gelecek Projesi, YÖK-Anadolu Projesi, YÖK Sanal Laboratuvar Projesi yürütülüyor.

Öncelik salgın devam ederken üniversiteleri yüz yüze e itime açmak oldu

Prof. Dr. Erol Özvar'ın göreve gelmesinin ardından açıkladı i "YÖK'ün gelece e dair yeni vizyonu" ile dikkatler, yüksekö retim sisteminde yeni dönemde hayata geçirilecek yapısal de i ikliklere çevrildi.

Yeni YÖK Ba kanı'nın önceli i, Kovid-19 salgını nedeniyle üniversitelerde yakla ık 1,5 yıl boyunca ara verilen yüz yüze e itimin yeniden ba latılması oldu. Özvar, üniversite rektörleri ile ilk kez bir araya geldi i toplantıda, 2021-2022 e itim ve ö retim yılında üniversitelerde örgün e itimin yüz yüze ba latılaca ını açıklayarak bu konudaki kararlılı ı ortaya koydu.

Salgın devam ederken verilen yüz yüze e itim kararı, üniversitelerde e itim alan ö rencilerin bir kısmının yurtlarda kalması, yemekhane, kütüphane gibi ortak alanların kullanılması gibi nedenlerle zor bir süreci beraberinde getirdi inden YÖK bu konuda, salgının seyrine göre harmanlanmı e itim modellerini kullanabilmeleri konusunda üniversitelere yetki verdi.

Üniversitelerde salgın sürecinde sa lıklı kampüs uygulamaları konusunda YÖK, TSE ve Sa lık Bakanlığı nca geçen yıl hazırlanan rehber güncellendi ve yeni duruma uyarlandı. YÖK'ün çerçeve kararlarını içeren iki rehberde, Kovid-19 tedbirlerinin yanı sıra e itim ö retim süreçlerine ili kin detaylara yer verildi. Bu kapsamda, üniversitelerde, derslerin yüzde 40'ı veya herhangi bir dersin yüzde 40'ının uzaktan e itim yoluyla yapılabilmesi kararla tırıldı.

A ılanma ça rısı neticesinde çok yüksek oranlara ula ıldı

YÖK Ba kanı Özvar, farklı mecralardan üniversitelerdeki ö retim elemanlarına, idari personele ve ö rencilere a olmaları konusunda da ça rıda bulundu. YÖK'ün son verilerine göre, Kovid-19'a kar ı a olan ve korunması olan ö rencilerin oranı yüzde 79,21, akademik personel oranı yüzde 93,27, idari personelin oranı ise yüzde 90,70'e ula tı.

Büyük veri hazırlıkları

YÖK Ba kanlı ı, yeni dönemle birlikte "büyük veri" kavramının altını çizerek adımlar atacak.

Türkiye'de sayıları 207'ye ula an üniversitelerde üretilen akademik çalı malar, bilimsel yayınlar, projeler, derslerin büyük veri olarak ula ılabilir hale gelmesi için yeni teknikler devreye alınacak.

Üniversitelerde akademik performansa dayalı yönetim anlayı ı

YÖK'ün yeni vizyonunda, yüksekö retimdeki en önemli gündem maddesi olarak üniversitelerde "bilimsel üretkenli i" öne çıkaran çalı malar gösteriliyor.

Üniversite yönetimlerinin akademik performansı esas alan bir yönetimi benimsemesinin önemine vurgu yapılan yeni vizyona göre, ö retim elemanlarının bilimsel üretimi yakından izlenecek ve üniversite içi yönetim politikaları olu turulacak, atama, yükseltme, proje destekleme ve te vik mekanizmaları bu üretkenlik esasına göre yapılacak.

Üniversitelerde bilimsel üretkenli in yanı sıra benzer anlama gelecek akademik performansın izlenmesi de öncelikli konuların ba ında geliyor. Vizyonda yer alan bu yöndeki ifadeler, akademik performansa dayalı üniversite yönetiminin hayata geçirilmesi yolunda yeni çalı maların yapılaca ı yönünde i aretler barındırıyor.

Yeni vizyona göre, üniversitelerin ülkedeki istihdama sa layaca ı katkı, YÖK'ün üniversiteleri çe itli ekilerde de erlendirdi i çalı malarında bir parametre olarak gösterilecek. Yeni dönemde, yüksekö retim kurumlarının istihdam konusunu özel bir odak haline getirmeleri bekleniyor. Böylece Türkiye'de i gücü piyasası ve üniversitelerin kendi mezunlarının istihdamlarını izleyen bir yönetim anlayı ının hızlandırılması hedefleniyor.

Bunun yanında 11. Kalkınma Planı kapsamındaki eylem planları arasında yer alan ve milli teknoloji hamlesi için ihtiyaç duyulan i gücü profilinin belirlenmesi, bu ihtiyaca dönük yüksekö retim programlarında güncelleme yapılması ile ilgili ba latılan süreçler çe itlendirilerek devam ettirilecek.

Üniversite-sanayi i birli i inde yeni modeller

YÖK'ün yeni döneminde, üniversite-sanayi i birli i modellerinin geli tirilmesi de ayrı bir konu ba lı ı olarak de erlendirilecek. Bu kapsamda, üniversitelerin bazı bölümlerinin sanayinin belirli yerlerinde konumlandırıldı ı yeni modeller gündeme getirilecek.

Kurulun gelecek vizyonunda yer verdi i bir di er konu ba lı ı ise üniversiteler arasında devlet ve vakıf üniversitesi ayırımının ortadan kaldırılması olarak belirtiliyor. Özvar, Milli E itim Bakanlı ının 2022 yılı bütçesinin görü üldü ü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda yeni dönemde vakıf üniversitelerini de ara tırma üniversitesi konsepti içerisinde de erlendireceklerini açıkladı.

Uluslararası ö renci ve ö retim elemanı sayısında çita yükselecek

Yüksekö retim Kurulu, uluslararasıla mayı bir stratejik hedef olarak benimseyerek bu konuda üniversiteleri te vik edici çalı malar yürütüyor.

Üniversitelerdeki uluslararası ö renci sayısı son yıllarda önemli ölçüde arttı. Yüksekö retim sistemindeki uluslararası ö renci sayısı 182 farklı ülkeden 240

bine ula tı. Bu sayı ile Türkiye, dünyada en çok uluslararası ö renci kabul eden ilk 10 ÷lkeden biri oldu. YÖK, yeni dönemde yüksekö retimde uluslararasıla ma çıtasını yukarı ta ıyacak. Ö renci ve ö retim elemanı hareketlili ine üçüncü bir konu daha eklenecek ve uluslararası saygınlı ı olan ö retim elemanları Türk üniversitelerinde istihdam edilmek üzere ÷lkeye davet edilecek.

Türk üniversiteleri, uluslararası bilim akademileri ile yeni i birlikleri yapacak

Ayrıca, Türk üniversitelerinin, saygın uluslararası bilim akademileri ve kurumlarıyla daha yakından etkile ime girmesi ve yeni i birlikleri için hazırlıklar devam ediyor. Bilim insanlarının daha nitelikli yayın yapabilmeleri ve üretkenliklerini arttırabilmeleri için uluslararası saygınlı ı olan yabancı meslekta larıyla birlikte çalı malarını sa layacak imkan ve altyapının güçlendirilece i çalı malar yürütülecek.

Yeni dönemde ayrıca bilim diplomasisinin Türkiye'nin uluslararası politikasında daha etkin ve önemli roller oynaması için faaliyetlere devam edilecek.

Bunların yanında Türk üniversiteleri, farklı kurumların açıkladı ı sıralamalara nitelikli üretim ve yayın yoluyla girmeleri için te vik edilecek.

Yeni dönemde üniversiteler ile çok daha yakın ileti im ve i birli i ile yüksekö retim hayatına katkı verme yönünde çalı malar yürütülmesi de hedefleniyor.

AA

Tags: